

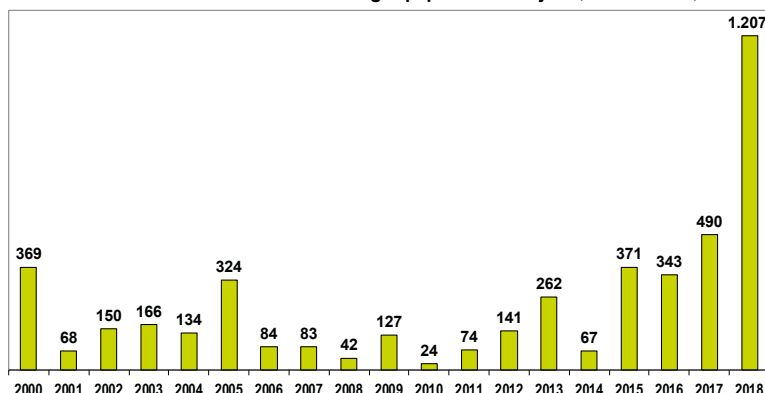
Wat is de impact op de drogisterijbranche?

Covid-19 in breed perspectief

Marktonderzoeker René Salimans volgt al 45 jaar op de voet hoe hoest/verkoudheid en griep zich manifesteren in Nederland. Hij vergelijkt voor Careality de cijfers van de coronacrisis met de informatie van de laatste griepgolven.

“In 1975 begon ik met werken voor de farmaceutische industrie. Tijdens mijn opleiding moest ik ook het metier ervaren van artsbezoeker, zo kwam het dat ik bij toeval de introductie meemaakte van Bisolvon. Ik bezocht in rayon Haarlem drie maanden lang huisartsen en specialisten. Na vier jaar switchte ik naar marktonderzoeker Nielsen en adviseerde veel zelfzorgleveranciers. Dit verklaart dat ik nu exact 45 jaar op de voet volg hoe hoest/verkoudheid en griep zich jaarlijks manifesteren. Overigens wordt in de volksmond maar al te vaak gezegd dat iemand de griep heeft, terwijl het vaak slechts verkoudheid is. We zitten nu vol in het tijdperk van het coronavirus en de ziekte Covid-19. Ik volg de berichtgeving op de voet en vind dat dit te eenzijdig wordt behandeld, vandaar deze bijdrage waarin ik het vergelijk met de griepgolven. Daarbij baseer ik me op betrouwbare, openbare bronnen.

1. Doodsoorzaak 'overleden aan griep' per kalenderjaar (bron: CBS statline)

Toelichting: “In 2018 zijn volgens de CBS Doodsoorzakenstatistiek 1.207 mensen (513 mannen en 694 vrouwen) overleden met influenza als onderliggende doodsoorzaak (ICD-10-codes J09-J11).

Veruit het grootste deel van deze sterfgevallen (96%) betrof mensen boven de 60 jaar. Deze cijfers geven echter een onderschatting, omdat influenza niet altijd wordt gemeld als onderliggende doodsoorzaak”.

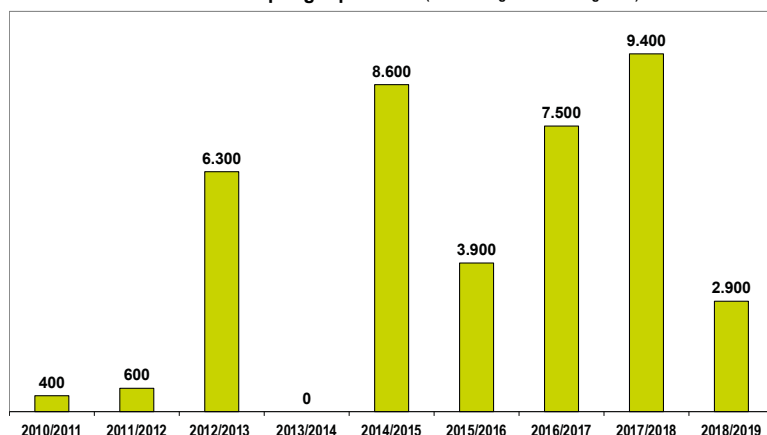
Stijgend risico

Het valt al een jaar of vijf op dat er frequenter griep epidemieën zijn dan vroeger, en vaak ook ernstiger. In dit kader grafiek 1. Het aantal officieel geregistreerde doden door griep lijkt mee te vallen, maar dat ligt anders. Voor ik daarop inga, valt in dit plaatje inderdaad op dat in de laatste vier beschikbare jaren de aantallen fors hoger liggen dan daarvoor. Van 2000 t/m 2014 was er geen periode met aansluitend vier hoge getallen. Tegen griep kun je worden ingeënt met een vaccin dat uit een jaarlijks vast te stellen ‘cocktail’ bestaat van een aantal stammen. Het kan zijn dat deze vier jaar de verkeerde cocktail werd gekozen, maar het is ook een feit dat we met steeds meer inwoners (en dieren: Q-koorts!) steeds dichter op elkaar leven. En dat we in sterk toenemende mate elkaar voor vertier opzoeken. In steeds grotere aantallen, op steeds grotere locaties en op steeds meer momenten (Sportscholen, Ziggo Dome, overdekte stadions, Zoepkoel Venlo etc.). In 1950 hadden we 10,0 miljoen inwoners, 1980 14,1 miljoen, 2000 15,9 miljoen en nu 17,4 miljoen. We kruipen dus steeds dichter op elkaar in dit kleine, overvolle land, daarmee stijgt het risico dat we elkaar infecteren.

**“Van week 9 t/m week 12
pluste de omzet,
daarna was het weer over”**

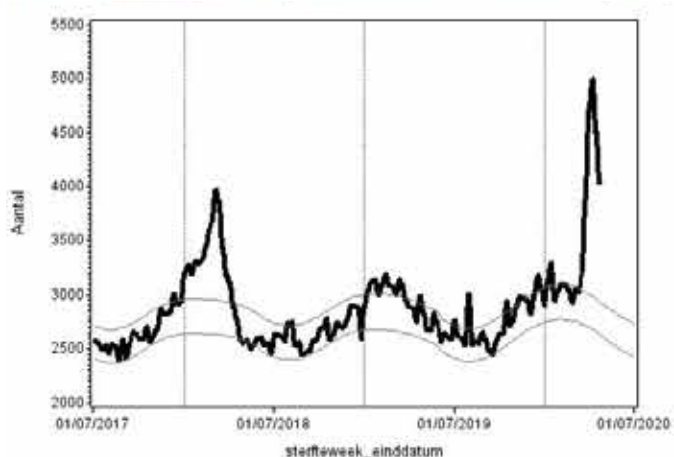

Rene met coronakapsel

2. Oversterfte per griepseizoen (bron: volksgezondheid.zorg RIVM)

Toelichting RIVM: "In het griepseizoen van 2018/2019 stierven ruim 2.900 personen meer tijdens de griep-epidemie dan verwacht (Reukers et al., 2019). Het is waarschijnlijk dat deze 'oversterfte' samenhangt met de griep. Deze is een stuk lager dan in 2017/2018, toen de hoogste oversterfte sinds de start van de monitoring (in 2009) is waargenomen. Seizoen 2013/2014 kende een erg mild griepseizoen, met maar vier weken griep-epidemie, er was dat jaar daarom geen oversterfte ten tijde van de griep-epidemie (Teirlinck et al., 2014)".

Over naar het werkelijk aantal doden door griep in grafiek 2 waar 'oversterfte' wordt gerapporteerd. Citaat RIVM: "Het is waarschijnlijk dat deze oversterfte samenhangt met de griep". Net als in grafiek 1 valt op dat het aantal doden (9.400) extreem hoog lag in het griepseizoen 2017/2018, dit gebeurde in kalenderjaar 2018. Nu de vergelijking met Covid-19. Ik schrijf dit op 8 mei, het aantal doden door Covid-19 lag gisteren op 5.288. Bewezen middels een test. Maar het zijn er veel meer, de actuele oversterfte t/m 22 april 2020 ziet u in grafiek 3. Direct voeg ik grafiek 4 toe waarin u per week over de afgelopen jaren gevisualiseerd ziet wat de intensiteit was van de 'gewone' griep.

3. Sterftecijfer per week (bron: RIVM met gegevens CBS)

Er heerst een COVID-19 epidemie; op 27 februari 2020 is de eerste COVID-19 patiënt gemeld in Nederland.
Verhoogde sterfte boven bovenste grijze lijn.
Verlaagde onder onderste grijze lijn.

4. Rapportage door de Nivel Peilstation praktijken per 100.000 van de populatie (bron: Nivel (cijfers per week!))

Influenza-achtig ziektebeeld (IAZ) alle leeftijden heel Nederland.
Heftigste griep-epidemie van griepseizoen 2017/2018 duurde 16 weken (de groene lijn). In de piek waren het rond ± 170 per 100.000.

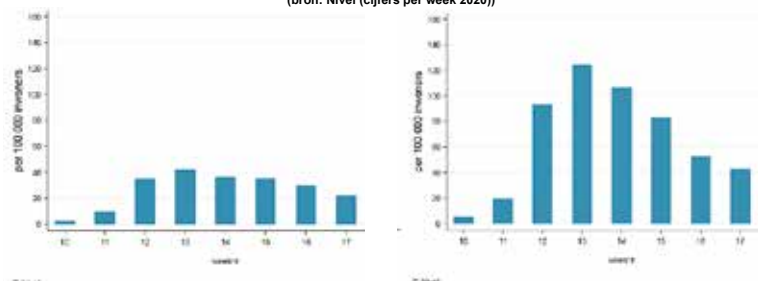
Griepseizoen 2017/2018

In grafiek 4 ziet u dat de 'gewone' griep extreem was in het seizoen 2017/2018 (groen). Er waren twee hoogtepunten waarbij rond 170 griepgevallen per 100.000 inwoners werd gerapporteerd (vanaf ± 60 is sprake van een epidemie). In dat seizoen leidde het tot ± 9.400 doden. Bizar - gezien de enorme sterfte toen - is wel het verschil in publiciteit tussen de griep van dat seizoen en Covid-19 nu. De griep werd afgedaan in het 8-uur journaal met de vermelding dat er een epidemie heerste.

In grafiek 3 kan de oversterfte van de extreme griep in 2017/2018 vergeleken worden met de huidige oversterfte door Covid-19. Ondanks dat we al vanaf 16 maart in een heftige lockdown zitten, komen we qua oversterfte nu toch al veel hoger uit dan in 2018 dus wat nu gebeurt, is veel heftiger. Dat Covid-19 dodelijker is dan de griep van 2017/2018, blijkt uit grafiek 5. Bijzonder is dat de huidige Covid-19 pandemie, met op het hoogtepunt (week 13) 167 per 100.000 inwoners, bijna exact dezelfde penetratie had als de heftige griep op haar hoogtepunt in 2017/2018 (toen 170). Met veel meer doden dan toen ondanks de lockdown.

5. Piek week 13: totaal 167 per 100.000 inwoners (bevestigde + verdenkingen)

(bron: Nivel (cijfers per week 2020))

links: Aantal door de huisarts klinisch bevestigde COVID-19, per 100.000 inwoners.

rechts: Aantal door de huisarts geregistreerde verdenkingen van COVID-19, per 100.000 inwoners.

>>

Effecten van de lockdown

Er is begrip voor de draconische maatregelen van de regering gezien de sterfte door Covid-19. Maar ik vraag me toch af of er wel voldoende is gewogen wat de effecten zijn van de lockdown, die naar verwachting zeer lang zullen aanhouden:

- Het leed voor de ouderen die geen bezoek krijgen, velen met weinig levensverwachting
- Enorme toename van de werkloosheid die leidt tot veel meer armoede
- Een forse toename van het aantal faillissementen
- Er dreigen veel zaken dicht te gaan in de winkelcentra die toch al te maken hadden met veel leegstand, worden hierdoor de binnensteden onleefbaar en krijgt internet nog meer een 'boost'?
- Huiselijk geweld
- Het ongekende begrotingstekort hierdoor dat toch ooit door de belastingbetaler moet worden terugbetaald
- Beurskoersen die harder onderuit zijn gegaan dan in 2000 tijdens de dotcom-crisis en bij de financiële crisis in 2008
- Te verwachten kortingen eind dit jaar op pensioenen, ten gevolge van de beurskrach die miljoenen ouderen zullen treffen
- Zwakke leerlingen in het onderwijs die hierdoor 'over de rand vallen'
- Veel rechtszaken zijn uitgesteld, er liggen nu meer dan 40.000 te wachten en er zullen ook zaken geseponeerd worden, daar komen criminelen dus mee weg
- Last but not least: er is nu (8 mei) pas een immuniteitsgraad van rond de 4%, wat staat ons te wachten als men de teugels laat vieren? De noodzakelijke 60% is ver weg en een vaccin ook, zo valt te vrezen.

Het volledig stilvallen van noodzakelijk medisch handelen bij patiënten die al in beeld waren met levensbedreigende aandoeningen, is het gevolg van onze Hollandse zuinigheid van maar 1150 IC-bedden toen de pandemie uitbrak: veel minder dan de ons omringende landen (Duitsland heeft 4x zoveel). Dit was een belangrijke oorzaak dat we niet ontkwamen aan de lockdown. In Zweden is er zonder lockdown nu wel al bijna de gewenste immuniteitsgraad en op het moment dat ik dit schrijf zijn hier 3.040 doden op 10,2 miljoen inwoners. Zweden heeft als voordeel dat er meer ruimte is, maar de kern is dat de Zweedse regering heeft gekozen voor het neerleggen van verantwoordelijkheid bij de burger. Dat had hier ook gekund want het intellectuele niveau is vergelijkbaar.

Impact op drogisterijbranche?

Er waren, scherp afgebakend, voor drogisterijen forse omzetplussen van week 9 t/m week 12 en toen was het weer over. Aan de andere kant zijn er vanaf week 9 enorme dalingen voor de parfumerieën die tot nu toe doorgaan. Er is veel minder belangstelling voor luxe (geur en kleur), en de parfumerieën worden gemeden. Zo verkoopt de drogist sinds maart ook geen Eyelove brillen meer. Ik ken een zaak die daarin vorig jaar in maart + april €12.000 omzet had, nu minder dan €1.000. En een andere zaak ging in deze periode er €9.000 op achteruit.

De drogisterijen in totaal groeiden dit jaar t/m week 13 met maar liefst 8% in omzet, t/m week 17 is de groei alweer gezakt tot nog maar +4%. De parfumerie speciaalzaak zakte dit jaar t/m week 13 in omzet met -8%, nu t/m week 17 is dit verder gezakt naar maar liefst -14%.

Grote spreiding

De spreiding van de omzetverandering bij de drogist door Covid-19 is enorm, er zijn ook massa's zaken die veel minder omzet hebben. Denk aan de grens met België en Duitsland, op stations, in ziekenhuizen en luchthavens. En in de binnensteden waar geen consumenten meer komen omdat heel veel andere zaken gesloten zijn. Of omdat de drukte wordt vermeden. De zaken in buurtcentra en dorpen draaiden beter. Franchise Etos doet het bijvoorbeeld veel beter dan de eigen vestigingen. Logisch, die zaken knokken voor hun eigen boterham en zijn veel actiever, creatiever en vindingrijker.

Extra kansen

Ik krijg nog steeds van diverse zelfstandigen de maandcijfers. Hier ziet u een tabel waarin ik de scores van een aantal drogisterijen op rij zet. Als referentie hoe het gaat, zet ik er ook de % verandering van de omzet in 2019 bij. U zult zien dat er onvoorstelbare verschillen zijn die alles te maken hebben met de mate waarin een ondernemer al dan niet bezig was om in te zetten op extra kansen. Veel van de piekproducten waren niet leverbaar. Een aantal zochten naar andere bronnen en vonden ze, anderen 'deden alleen maar hun ding'...

ALLE KOLOMMEN ZIJN PERCENTAGES versus ZELFDE PERIODE VORIG JAAR !!							
winkel	omzetverandering 2019	omzet maart	omzet april	klanten maart	klanten april	omzet 1e 4 maanden 2020	Opmerking
1	-6,0	4	-29	12	-27	-6,1	dichtbij België
2	-9,8	26	10	28	1	7,9	
3	8,5	49	10	24	-7	18,7	
4	-9,8	12	5	16	-2	3,4	
5	-11,1	33	-6	46	-1	5,6	
6	-0,7	111	40	70	4	41,5	zeer actief !!
7	-1,3	20	-6	30	-8	2,6	
8	0,6	63	27	nb	nb	23,5	zeer actief !!
9	6,3	49	6	nb	nb	15,8	zeer actief !!
10	-1,6	42	-3	33	-18	16,2	dichtbij Duitsland
11	0,5	19	-8	27	-18	2,8	
12	-2,9	25	-7	18	-14	2,3	
13	-4,8	61	9	42	-2	18,4	

Opmerkingen bij de tabel:

- 12 van de 13 zaken zitten t/m april nog boven de omzet van vorig jaar
- De enorme plus zit in maart, niet in april
- In april bij 6 van de 13 omzetzakking
- In april ligt bij 9 van de 11 beschikbare cijfers de trend van het aantal klanten veel lager dan die van de omzet, mensen mijden de winkels maar kopen meer
- Winkel 1: Grens met België sloot vlak voor eind maart, majeur effect dus in april
- In april zijn er nog maar 2 zaken met forse omzetgroei, dat komt omdat dit zeer actieve ondernemers zijn ■

Reageren?

rene@salimansconsultancy.nl